

TŘI BOŽÍ LÉKY

Základ kázání: **Žalmy 13-15**

1. čtení: Římanům 3:9-24

Úvod: Z Boží lékárny

Milí bratři, milé sestry,

základem pro dnešní kázání jsou tři žalmy, tři Boží léky. Tyto žalmy můžeme opravdu pokládat za léky z Boží lékárny.

I. Žalm 13: Výživa pro naše klouby

Žalm 13 – to je lék na klouby. Taková duchovní kloubní výživa. Tento žalm nás totiž povzbuzuje, abychom šli dál. Dává sílu našim nohám, abychom ušli další kus té životní cesty.

Nejprve nás vrací o několik týdnů zpět. Na začátek nouzového stavu v naší zemi, kdy jsme nevěděli, co s námi bude. Zda se nákaza dostane až do Javorníku či do přilehlých obcí. Jestli se nakazí naši blízcí. Jestli onemocníme my sami. A pokud onemocníme, zda se uzdravíme. A jak se na nás druzí lidé budou dívat, co o nás budou říkat, jak se k nám budou chovat... Kdo z nás nad tím alespoň chvíli nepřemýšlel?

A za nějaký čas, kdy už bylo více méně jasné, že v naší republice nebudou umírat tisíce a desetitisíce lidí na Covid-19, jsme se začali zabývat přidruženými problémy. Kdy už půjdou děti do školy a do školky? Přijdu či nepřijdu o zaměstnání? Vyjdu či nevyjdu s úsporami? Kdy konečně uvidím své milované? Kdy mě budou moct navštívit? A za jak dlouho budeme zase žít normálně – bez roušek, bez dezinfekce, bez odstupů mezi lidmi a beze strachu? A nastane ta doba ještě vůbec někdy?

Když to tedy shrneme: První týdny strachu o naše zdraví a dokonce strachu o holý život vystřídal další týdny obav o živobytí a normální lidské potřeby, což ovšem jen tak ze společnosti nezmizí. Možná už na podzim je zase vystřídá strach o zdraví a holý život, pokud nákaza udeří v plné síle. A tak se dnes připojujeme k tomu Davidovu volání:

- ² *Dlouho ještě, Hospodine, na mě ani nevzpomeň? Dlouho ještě chceš mi svou tvář skrývat?*
- ³ *Dlouho ještě musím sám u sebe hledat rady, strastmi se den ze dne v srdci soužit? Dlouho ještě se bude můj nepřítel proti mně vyvyšovat?*

Jakého nepřitele žalmista myslí? No, toho největšího a posledního: Samu smrt. David se nachází v ohrožení života – ať už kvůli svým lidským nepřítelům, nebo třeba kvůli nemoci. Jde mu o život. Vždyť David naříká:

- ⁴ *Shlédni, Hospodine, Bože můj, a odpověz mi! Rozjasni mé oči, ať neusnu spánkem smrti, ⁵ ať nepřítel neřekne: "Zdolal jsem ho!" Moji protivníci budou jásat, zhroutím-li se.*

A proto se žalmista ptá hned čtyřikrát: *Dlouho ještě? Dlouho ještě? Dlouho ještě? Dlouho ještě?* Jak *dlouho ještě* bude tento neutěšený stav trvat, Bože? Jak *dlouho ještě* nebudeme pociťovat jistotu a bezpečí? Jak *dlouho si ještě* budeme muset dělat starosti o živobytí, nebo dokonce o zdraví a náš život? David je přesvědčený, že je to Hospodin, kdo má „na svědomí“ jeho těžkou situaci. Domnívá se, že jeho trápení způsobil Hospodin, který před ním skryl svou tvář. Hospodin, který na něj zapomněl. Nevím, jestli král David znal přísloví: *Když kočka není doma, myši mají prě.* Ale o svém těžkém stavu mluví přesně v tom smyslu: Když Hospodin skryl svou tvář, když na něj zapomíná, dovoluje tím zlu, aby se dostalo ke slovu. Dovoluje smrti samotné, aby na krále vztáhla svou chladnou ruku.

Klíčové však je, že ztrápený David naléhavě volá k Hospodinu. *Pán Bůh si se mnou hraje na schovávanou. A proto ho musím hledat, volat na něj – dokud ho nenajdu. Dokud se mi znovu neukáže. Dokud nade mnou opět nerozjasní tvou tvář.*

Bratři a sestry, oblíbená hra našich dětí je schovávaná. Lidově: *Schovka*. Určitě si vzpomenete, co je při „schovce“ nejvíce k vzteku. Vymyslíte si výborný úkryt. Do toho úkrytu se schováte. Těšíte se na to, že vás ten, kdo pikal, bude hledat. A že vás bude hledat hoooodně dlouho! Jenže najednou ze svého úkrytu uslyšíte: *Nová hra! Už klidně vylez ven! Nikdo tě už nehledá!* Tak to člověka našťve! *Proč už mě nehledá? Jen ať mě hledá dál, dokud mě nenajde!*

David však tu hru na schovávanou nevzdává. On vytrvale Hospodina hledá. Trpělivě se ho snaží nalézt. On Hospodina volá. On se snaží přimět svého Boha, aby se mu znovu ukázal. David nepatří mezi ty četné pochybovače, kteří pouze ve své hlavě přemýšlejí, zda Bůh je či není. Zda nás Bůh má rád či nemá rád. On touží po živé Boží blízkosti. A proto ho stále oslovuje a volá na něj. David vlastně naplňuje slova Pána Ježíše, který nám v Kázání na hoře slibuje:

- ⁷ *Proste, a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno.* ⁸ *Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.* (Mt 7:7-8)

A tak se nakonec ten neúnavný modlitebník dočká... Hospodin jej obdaří nadějí na záchranu, která Davidovi způsobí velikou duchovní radost. Pozor! Situace je stejná. David je prozatím ve stejné kaši. Nic se zatím nezměnilo.

To dobře známe. Málokdy Bůh naši modlitbu vyslyší okamžitě. A přece jen: Nějaká změna se odehraje. Naše srdce se najednou naplní jistotou, pokojem a radostí. Srdce, před chvílí ještě sklíčené a ustrašené, se přestane bát: Budoucnosti, nepřátel, smrti. Naše nitro a potom i náš jazyk začnou vyznávat, že doufáme v Boží záchranu, v jeho zastání.

- ⁶ *Já v tvé milosrdenství však doufám, moje srdce jása nad tvou spásou. Budu zpívat Hospodinu, neboť se mě zastal.*

Bratři a sestry, nebudu naivně vyjadřovat naději, že koronavirus zmizí z tohoto světa. Vždyť my víme, že toto je stará země pod starým nebem. Prostor pro život, který sice máme velmi rádi, ale který má k dokonalosti daleko. Kdyby nás přestal ohrožovat koronavirus, začne nás ohrožovat něco jiného či někdo jiný. A navíc: Stejně jednou zemřeme, kvůli viru, nebo kvůli něčemu jinému. Proto nás Pán Ježíš vede k tomu, abychom vyhlíželi novou zemi a nové nebe, kam žádná nemoc a žádná nákaza už nevstoupí.

Bratři a sestry, svět kolem nás se zřejmě od základu nezmění. Ale my se máme změnit! Musíme znovu začít doufat v Hospodina. Musíme prohloubit naši důvěru v našeho Boha. Musíme obnovit náš vztah s ním. Musíme znovu začít vnitřně jásat z toho, že nás Bůh prozatím ochránil. A především: Že nás zachránil pro věčnost. Že nás spasil skrze svého Syna Ježíše. A že tuto spásu nám nikdo nevezme, i kdyby nám cokoli či kdokoli sáhl na život. Musíme se znovu začít bát jen Boha a jen jeho poslouchat. Musíme se přestat děsit virové nákazy, ekonomické krize, sucha, či různých jiných životních překážek a problémů. Musíme jít ve víře dál. Vždyť nás k to mu všemu sám Pán vybízí. A zároveň nám slibuje, že naše nohy na té nelehké cestě posílí. Slovy proroka Izajáše:

- *Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj.* ² *Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí.* (Iz 43:1-2)

II. Žalm 14: Oční kapky

Pokročme. Jestli Žalm 13 byl kloubní výživou, pak slova Žalmu 14 jsou oční kapky. Díky tomuto žalmu se budeme lépe dívat kolem sebe. Žalm 14 má totiž zostrit náš duchovní zrak.

V této písni si David nestěžuje Hospodinu na Hospodina, ale na lidi kolem sebe. Začíná hroznými slovy:

- *Bloud si v srdci říká: "Bůh tu není." Všichni kazí, zohavují, na co sáhnou, nikdo nic dobrého neudělá.*

My ten biblický povzdech známe také z kralického znění:

- *Říká blázen v srdci svém: Není Boha.*

To zní jako výrok přesvědčeného ateisty, tedy člověka, který nevěří v boží existenci. Ale to by v tom případě tento žalm mluvil jen o velmi malém počtu lidí. Žalmista však mluví o všech lidech, kteří Hospodina neznají. A také o všech lidech, kteří o Bohu vědí – třeba díky svým rodičům, prarodičům, farářům a učitelkám nedělních škol – a přesto se nedotazují na Boží vůli. Přesto Boha nevzývají. Věří sice v jeho existenci. Ale žijí, jako by Bůh nebyl.

Bratři a sestry, jak nás to mrzí, když se nám někdo, koho máme rádi, dlouho neozve! Jakýkoli kontakt s ním je na nás. Když my nezavoláme, on nezavolá. Anebo se po nějakém čase ozve, ale jen proto, že po nás něco potřebuje. Takové jednání nás netěší, protože tím ten člověk dává najevo, že mu na nás vlastně nezáleží.

Představme si, že Bůh dnes říká: *At' už mě znáte, nebo neznáte, at' už jste o mně slyšeli, nebo neslyšeli: Žijete, jako bych nebyl. Po mé vůli pro váš život se neptáte. Chcete si žít, jak vy sami uznáte za vhodné. Ozvete se vždycky, až vám teče do bot. Vlastně vám na mně nezáleží. Neposloucháte mě. Posloucháte sami sebe, své hříšné srdce, které pro mě a mé slovo nemá žádné vyhrazené místo. Především ve vašem srdci nejsem přítomen. Vaše nitro je zavřené. A já tam nesmím.*

A s takovým srdcem, radikálně odkloněným od Boha, se člověk nemůže Hospodinu líbit. Možná nás bližní lidé chválí za to, jak žijeme. Možná nás plácají po ramenou, jak jsme skvělí a úžasní. Ale Bůh ne! Jemu se náš život líbit nemůže. Nikdo z nás si nemůže Boha naklonit svými vlastními skutky, když je jeho nitro Bohu vzdálené. Vždyť takové činy pak vycházejí ze starého, sobeckého, hříšného srdce! Tak to tvrdí třeba Heidelberský katechismus v otázce č. 14:

- *Jsmo tedy natolik pokřivení, že jsme neschopni čehokoliv dobrého a tíhneme pouze ke zlému? Ano, jsmo natolik pokřivení a neschopni čehokoli dobrého, leda bychom se znovu zrodili z Ducha svatého.*

A tomu my, evangelíci, pevně věříme. Přestože se nám toto biblické učení kolikrát přičí. Přestože bychom byli rádi, kdyby se za své (lidsky viděno) dobré činy lidé nakonec do Božího království dostali. I bez víry v Ježíše Krista. Ale Písmo v tomto směru mluví krystalicky čistě a naprosto jasně: *Pokud Duch svatý nezmění tvé srdce, pokud ve svém srdci neuvěříš v Pána Ježíše Krista, pokud vděčně nepřijmeš jeho obět' na kříži za tvůj hřích, nemůžeš se, člověče, líbit Bohu. Lidem se možná zavděčíš. Budou na tebe vzpomínat jako na dobrého kamaráda. Budou o tobě vyprávět vtipné historky. Budou si tě vážit. Budou tě uznávat. A když se prosadíš a proslavíš ve společnosti, lidé o tobě budou psát, skládat oslavné písně a básně, postaví ti pomník. Ale stále budeš žít a umírat jako hříšník, jako člověk pod Božím soudem.* Ne nadarmo říká Pán Ježíš:

- ¹⁷ *Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen.* ¹⁸ *Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, je již odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího.* (J 3:17-18)

Bratři a sestry, v poslední době jsem několikrát z úst představitelů církvi slyšel pět chválu na lidi, kteří se zachovali v této pohnuté době čestně, statečně a poctivě. Ať už šlo o lékaře a jiný zdravotnický personál, o prodavačky či o herce, kteří nakupovali starším lidem potraviny. A na tom jistě není nic špatného, pochválit lidi kolem nás! Přitom ovšem církev musí hlásat i to neoblíbené evangelium: *Že tyto dobré činy nezachránějí hříšného člověka před přicházejícím Božím soudem. Jen když se, člověče, chytneš Pána Ježíše, který za tebe zemřel a pro tebe je živ... Jen když jemu vyznáš svou bídu a své viny... Jen když jeho poprosíš o odpuštění a dar nového života... Jen když se na něj spolehneš... Jen tehdy budeš zachráněn!*

Naše jediná záchrana pro tento život – a tím víc pro život věčný! – je Pán Ježíš Kristus. A proto apoštol Pavel cituje tento 14. žalm v listu Římanům. A to na místě, kde tvrdí, že všichni lidé jsou hříšníci a sami sebe spasit nedokážou. To jsme slyšeli v prvním čtení:

- ⁹ *Co tedy? Máme my židé nějakou přednost? Vůbec ne! Vždyť jsme už dříve ukázali, že všichni, židé i pohané, jsou pod mocí hříchu,* ¹⁰ *jak je psáno: 'Nikdo není spravedlivý, není ani jeden,* ¹¹ *nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha;* ²¹ *Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky,* ²² *Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdíl: ²³ všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; ²⁴ jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši. ²⁵ Jeho ustanovil Bůh, aby svou vlastní smrtí se stal smírnou obětí pro ty, kdo věří.* (Ř 3:9-25)

Bratři a sestry, toto biblické učení o neschopnosti člověka zachránit sebe sama, toto učení o daru spásy v Ježíši Kristu je velice nepopulární. Ospravedlnění pouhou vírou... Ospravedlnění pouhou Boží milostí... To lidem kolem nás nevoní. A dokonce ani mnohým lidem, kteří patří k té viditelné církvi. A přitom vůbec nepřeháníme, když řekneme, že na tomto učení Kristova církev stojí. A padne-li toto učení, pak z církve, z té krásné nevěsty Kristovy, se stane zbytečný náboženský spolek. Vnímáte to? Vnímáte, jak tento 14. žalm zostril náš duchovní zrak?

Ovšem: Snadno se nám, věřícím, může stát, že se slovy této biblické písně budeme pohoršovat nad zbytkem světa. Že budeme povýšeně číst to Davidovo bédování:

- ³ *Zpronevěřili se všichni, zvrhli se do jednoho, nikdo nic dobrého neudělá, naprosto nikdo.*

Je to lákavé... Proto zde nesmíme ustrnout. Musíme spolknout ještě jeden lék...

III. Žalm 15: Prášek proti nadýmání

Žalm 15: To je lék proti nadýmání. Tento žalm je velice účinný tehdy, když se křesťan začne nadýmat, dmout se pýchou až k prasknutí. David začíná krásnými slovy:

- ***Hospodine, kdo smí pobývat v tvém stanu, kdo smí bydlet na tvé svaté hoře?***

Tedy: *Pane náš, kdo se smí ukazovat před tvou tvář? Kdo smí s tebou žít? Kdo se smí účastnit bohoslužeb? Kdo se smí těšit na věčný život s tebou?*

A my hned odpovíme: *Já. Já se určitě smím radovat z Boží přítomnosti. Každý den můžu předstupovat před jeho svatou tvář. A smím se těšit na věčný život v jeho svaté přítomnosti.*

No, tomu se říká vhozená rukavice! Křesťane, podívej se na své ruce. Kolik máš prstů? V ideálním případě deset. A proto ti král David položí deset jednoduchých otázek: 1) Žiješ bezúhonný život? 2) Jednáš pouze spravedlivě? 3) Mluvíš o druhých jen pravdu – a to i ve svém nitru? 4) Nepomlouváš své bližní? 5) Nečiníš lidem kolem sebe zlé věci? 6) Netupíš svými slovy druhé lidi? 7) Určitě si nikdy nevážíš zlých lidí? A určitě vždycky si vážíš jen zbožných lidí? 8) Když něco slíbíš, pak už své slovo neměníš, i kdyby ti to přineslo těžkosti? 9) Půjčuješ druhým lidem kvůli tomu, abys jim pomohl, nebo z nějakých postranních a zištných důvodů? 10) Nenecháš se ovlivnit nikým a ničím, když si děláš úsudky o druhých lidech?

A teď zbystřeme, bratři a sestry: Pokud někdo z nás odpověděl na všechny otázky správně... Jinak řečeno: Pokud je někdo z nás přesvědčen, že žije bezúhonný a spravedlivý život, že žije v dokonalém souladu se svými bližními, nic zlého jim nečiní a žádný projev lásky jim nedluží... Pak mám strach, že žije ve lži.

K vám ostatním, kterým právě splasklo pyšné nitro... K vám, kteří pokorně připouštíte, že před Boží tvář dnes nemáte co pohledávat, se nyní přidávám. Boží nároky jsou vsutku vysoké! A proto nás hříšné musel vykoupit ten jediný spravedlivý a bezúhonný: Pán Ježíš Kristus. Jen on totiž všechny vysoké Boží nároky na člověka ustál. Co ustál? On je bezezbytku naplnil.

Jen díky Kristu smíme s Bohem žít. Jen díky Kristu jsme dnes směli přijít před Boží tvář. Jen díky Kristu se nám čas od času zdaří žít v souladu s Boží vůlí. Jen díky Ježíši smíme tvořit společenství Božích dětí. Jen díky Kristu jednou vstoupíme do plného a věčného společenství s Bohem.

Modleme se: *Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že jsi nás dnes posílil, abychom ve víře mohli kráčet dál za tebou. Že jsi dnes zostril náš duchovní zrak a odstranil náboženskou pýchu, která nás někdy trápí a nadýmá. Daruj nám, Kriste, novou naději, pravou víru a statečnou lásku k tobě i k druhým lidem. A nemluv jen k nám. Promluv do srdcí těch, kteří k tobě zatím nevolají. Amen.*